

Kişilerarası Duyarlılık ve Hemşirelik

Interpersonal Sensitivity and Nursing

Adeviye AYDIN, Duygu HİÇDURMAZ

ÖZET

Kişilerarası duyarlılık, kişilerarası düzeyde başkalarını doğru olarak algılayabilme ve uygun davranışlar sergileyebilme olarak tanımlanmaktadır. Ancak optimum düzeyde olmadığı takdirde kişilerarası ilişkilerde sorunlara yol açabilmektedir. Kişilerarası duyarlılığın yüksek olması, bu bireylerde kişisel bir yetersizlik ve aşığılanma hissetme, diğerleri tarafından önemsenip değer verilmediğine ve kötü davranıldığına inanma, kendini diğerleriyle karşılaştığında daha aşağı görme, diğerlerinin yanında iken eleştirilme ve reddedilme riskini azaltmak için yanlış bir şeyler yapmamaya özen gösterme gibi yaşantılara neden olmaktadır. Ayrıca, kişilerarası duyarlılığın hassasiyet düzeyinde yoğun olması, olayları değerlendirmede ve yorumlamada hatalara, bireyde kişisel olarak yetersizlik duygularına sebep olmaktadır. Artmış kişilerarası duyarlılıkta, kalıplaşmış düşünceler ön plandadır. Bu düşünceler rolleri yerine getirmede ve doğru karar almada kısıtlılıklara, sosyal ilişkilerde zorluklara, hedefleri gerçekleştirilmeye, geri çekilmeye ve çatışmaya neden olmaktadır. Kişilerarası duyarlılığı optimum düzeyde tutmak için bilişsel çarpıtmaların fark edilmesi ve gerçekçi düşüncelerle değiştirilmesi yararlı olmaktadır. Kişilerarası duyarlılığın azaltılması için bireyin benlik saygısının desteklenmesi, başarılarına odaklanması, gerçekleştirilebilir hedefler konması, güçlü yönlerinin ön plana çıkartılması, sosyal destek sistemini etkin bir şekilde kullanımının sağlanması desteklenmelidir.

Anahtar sözcükler: Kişilerarası duyarlılık; hemşirelik.

SUMMARY

Interpersonal sensitivity means being able to display appropriate behaviors and to perceive others accurately. However, if it is not used at an optimum level, it can cause problems in interpersonal relationships. High interpersonal sensitivity leads to feelings of inadequacy and humiliation, feeling unimportant and worthless and mistreated by others. It also leads to self-deprecation and over-monitoring of behaviors to reduce the risk of public rejection and criticism. When interpersonal sensitivity is very intense and makes the person become tender, it causes one to make mistakes when assessing and judging events and causes feelings of inadequacy in individuals. With increased interpersonal sensitivity, stereotyped thoughts are at the forefront. These thoughts lead to handicaps in performing roles and making decisions, difficulties in social relationships, disability in achieving goals, social withdrawal, and conflict. Becoming aware of cognitive distortions and stereotyped thoughts and displacing them with realistic ones can be helpful for keeping interpersonal sensitivity at an optimum level. Supporting self-esteem, focusing on individual successes, defining feasible goals, focusing on the strong personal characteristics, and providing effective use of social support systems are methods that can be used to decrease interpersonal sensitivity.

Keywords: Interpersonal sensitivity; nursing.

Giriş

Kişilerarası ilişkiler, bireylerin karşılıklı olarak birbirlerinden etkilendikleri bir süreçtir. Bu ilişkilerin başlaması, gelişmesi ve sürdürülmesinde bireylerin olay, durum ve kişilere yönelik algılama, yorumlama ve değerlendirmeleri önemli bir rol oynar.^[1] Kişilerarası ilişkiler, karşılıklı etkileşimle bireyin kişilere yükledikleri anlamlar ve önemli gördüğü kişilerin bireye sunduğu olanaklar çerçevesinde oluşmaktadır.^[2] Bu ilişkiler; kişinin kendini tanımasını, kabul etmesini, diğer kişilerden aldığı geribildirimlerle güçlü zayıf yönlerini belirlemesini ve yaşamının zenginleşmesini sağlar. Ancak bireyin kişilerarası ilişkilere fazla yoğunlaşması, kendisine ayırdığı zamanın azalmasına, diğer sosyal ilişkilerinin zayıflamasına,

ilişkinin örseleyici hale gelebilmesine ve ilişkinin sonlanması esnasında kırgınlık, mutsuzluk gibi duyguların yaşanmasına yol açabilmektedir.^[3]

Kişilerarası ilişkilerde duyarlılık, birbiri ile çelişkili gibi görünen iki temel gelişimi gerektirir. İlki; “başkalarının ihtiyacı ve duygularının farkında olmak”, diğeri ise “kolaylıkla kırılma kapasitesine sahip olmak”tır. Kişilerarası duyarlılık olumsuz anlamıyla yetersizlik duygularının ön planda olduğu, başkalarının değerlendirmelerine duyarlı olarak negatif sosyal değerlendirme, bireyde uygun olmayan aşırı farkındalık olarak tanımlanmaktadır.^[4,5] Kişilerarası duyarlılığın yüksek olması bireylerde kararsızlığa, umutsuzluğa, kırılma yaklaşım sergilemeye, kişisel yetersizliklere, küçük sorunların kolaylıkla büyütülmesine ve ilişkilerde zorluklara, çatışmalardan kaçınmaya, kişilerarası strese, toleransın az olmasına, kısaca, artmış negatif duygulanıma sebep olmaktadır. Bu faktörlerden ötürü yüksek kişilerarası duyarlılık kişilerarası iletişimin niteliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

Kişilerarası iletişimin yoğun olduğu mesleklerde bu durum belirgin biçimde hissedilmektedir. Bu mesleklerden biri ise hemşireliktir. Hemşirelerin optimal düzeyde kişilerarası

Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

İletişim (Correspondence): Adeviye AYDIN.

e-posta (e-mail): adeviye86@gmail.com

Psikiyatri Hemşireliği Dergisi 2016;7(1):45-49

Journal of Psychiatric Nursing 2016;7(1):45-49

Doi: 10.5505/phd.2016.96158

Geliş tarihi (Submitted): 04.02.2015 **Kabul tarihi (Accepted):** 10.09.2015

duyarlılığa sahip olması çalışılan kurumu, hizmet verilen bireyleri ve birlikte çalışılan ekibi olumlu yönde etkilemektedir. Hemşirelerin hizmet verdiği bireylerle ve sağlık ekibinin diğer üyeleriyle sağlıklı etkileşimlerde bulunabilmesi ise iş doyumunu ve verilen hizmetin kalitesini arttırmaktadır.^[6]

Kişilerarası Duyarlılık Kavramı ve İlişkili Faktörler

Kişilerarası duyarlılık, kişinin etkileşimlerindeki farkındalığının geliştirilmesiyle başkalarının kişilik özellikleri, duyguları, düşünceleri ya da niyetlerini doğru olarak değerlendirme becerisi kazanmasıdır.^[7,8] Bir diğer ifade ile kişilerarası duyarlılık; kişinin kişisel, kişilerarası ve sosyal çevreyi doğru şekilde algılama ve uygun yanıt verme yeteneğidir. Bu tanımlardan anlaşılacağı gibi, kişilerarası duyarlılık duygu ve algılama ile başlar.^[9] Hoyle ve Creanshaw (1997)'ın bildirdiğine göre, Eğitim Yönetimi için Ulusal Politika Kurulu kişilerarası duyarlılığı; başkalarının ihtiyaçlarının algılanması, onlara karşı daha düşünceli olma, duygusal olarak stresli durumlarda ya da çatışma durumunda başkalarıyla çalışma, çatışma yönetimi, geri bildirim alma, kültürel farklılıkları tanıma ve farklı kökenden kişilerle ilişki içinde olma olarak tanımlamaktadır.^[10] Kenny (1999) ise kişilerarası duyarlılık düzeyinin belirlenebileceğini, bu değerlendirmede kişinin kendi davranışlarını gözlemleyebilmesi ve değerlendirmesi, başkalarıyla görüş birliği içinde olması, konu hakkında uzman olarak değerlendirdiği bir kişinin görüşünü almasının etkili olduğunu ifade etmiştir.^[11] Kişilerarası duyarlılık duygusal ve sosyal duyarlılığı içinde barındırmaktadır. Bu bağlamda alt bileşenlerden biri olan duygusal duyarlılık; duygularla sözsüz ipuçlarını doğru olarak değerlendirme yeteneği iken; sosyal duyarlılık, daha çok kişilik ve sosyal rolü içeren evrensel ve sosyal bilgiler ile ilgilenmektedir.^[12]

Kişilerarası duyarlılığı değerlendirmede bireyin etkileşimdeki uyaranlara yönelik tepkileri dikkate alınmaktadır. İletişimde çoğu zaman sözlü uyaranlara yüz ifadeleri ve vücut dili gibi sözsüz uyaranlar da eşlik etmektedir. Bu bağlamda, kişilerarası duyarlılık başkalarının sözsüz ipuçlarını, konuşma içeriğini ve fiziksel görünümünü fark etme ve hatırlamadaki doğruluk olarak da tanımlanmaktadır. Kişilerarası duyarlılığın değerlendirilmesinde ayrıca, duygudurum ya da kişilik özellikleri, doğruluk, zekâ, statü ya da iki kişi arasındaki ilişkinin yakınlığı gibi öğeler de dikkate alınmaktadır.^[13,14]

Kişilerarası duyarlılığın yüksek olması, ilişkilerde problemlere yol açabilmekte ve duygusal durumu da olumsuz etkileyebilmektedir. Yapılan çalışmalarda, yüksek kişilerarası duyarlılıkla depresyon, anksiyete, stres, sosyal geri çekilme, alkol ve ilaçla kendi kendine tedavi gibi kaçınma yönündeki baş etme stratejileri arasında ilişki bulunmuştur.^[15-18] Bunun tam tersi olarak yapılan bazı çalışmalarda ise, bazı bireylerin kişilerarası duyarlılıklarının düşük olmasının ilişkilerini olumlu olarak etkilediği ve kendine güveni arttırdığı belirlenirken;

yüksek olmasının ise depresyon geçirmiş bireylerde depresyon ve anksiyete epizodlarının tekrarlamasına neden olduğu ve depresyon için risk faktörü olduğu belirlenmiştir.^[7,8,19] Kişilerarası duyarlılık yüksek olduğunda kendini yönetmede azalma görülürken, olumsuz durumlar karşısında kaçınma davranışında ise artma görülebilmektedir.^[20] Aynı şekilde kişilerarası duyarlılığın artışı, bireyin kişilerarası ilişkilerinde bağımsızlığını ve kendine güvenini etkileyebilmektedir. İlişkilerde bağımsızlık ve kendine güven açısından bireyler otonomik ve sosyotropik olarak ikiye ayrılmaktadır. Sosyotropik kişiler reddedilme ve terkedilme stresi yaşayan ve yakın duygusal ilişkileri arayan kişiler iken, otonomik kişiler ilişkilerinde bağımsız ve kendilerini yönetme yetenekleri güçlü kişilerdir. Yapılan bir çalışmada, kişilerarası duyarlılık ile otonomi arasında ilişki bulunmazken, sosyotropi arttıkça kişilerarası duyarlılığın da arttığı saptanmıştır.^[21]

Kişilerarası duyarlılık bireyin kendi kimliğini, varoluşunu değerlendirmesi olarak tanımlanan benlik saygısıyla da ilişkilidir.^[16,22] Bilindiği gibi, benlik saygısı olumlu ya da olumsuz olabilmektedir. Olumlu benliğe sahip bireylerin kişilerarası ilişkileri pozitifdir; kendini değerlendirmede ise olumsuz yönleriyle kolaylıkla yüzleşebilirler.^[23] Değersizlik ve çaresizlik duygularını daha çok yaşayan olumsuz benlik kavramına sahip bireyler, sosyal ilişkilerinde daha çok problemlerle karşılaşır. Olumsuz benlik kavramı fizyolojik/psikolojik iyi olmama durumuna, tartışmalardan kaçınmaya, sosyal kaygıya, kişilerarası duyarlılığın yüksek olmasına yol açabilmektedir.^[24] McCabe ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada da kişilerarası duyarlılıkla düşük benlik saygısı arasında ilişki bulunmuştur.^[25]

Kişilerarası Duyarlılığın Bileşenleri

Kişilerarası duyarlılık kavramını ortaya atan Boyce ve Parker (1989), kişilerarası duyarlılığın beş temel bileşenden oluştuğunu belirtmişlerdir. Kişilerarası farkındalık, onaylanma ihtiyacı, ayrılık anksiyetesi, çekingenlik ve kırılma iç benlik olarak adlandırılan bu bileşenler kişilerarası duyarlılık kavramının daha iyi anlaşılmasında yol gösterici olmaktadır.^[4]

Kişilerarası duyarlılığın bileşenlerinden biri olan kişilerarası farkındalık; bireyin diğeri üzerinde bıraktığı etki ve kişilerarası etkileşimdeki duyarlılık olarak tanımlanabilir. “Diğerlerinin benim hakkımda ne hissettiklerini önemserim” ve “Bşkalarının benim hakkımda ne düşündüklerine ilişkin endişelenirim” gibi ifadeleri ve olumsuz ya da eleştirel cevapları “Eğer birisi yaptığımı eleştirirse kendimi kötü hissederim” gibi ifadeleri içerir. Bu bileşen düşük benlik saygısı, duygudurum ve anksiyete sorunları ile önemli derecede ilişkilidir. Bir diğer bileşen olan onaylanma ihtiyacı; kişilerarası ilişkilerde birlikteliği sağlamak için uyumlu olma, başkalarını memnun etme, onların isteklerini gerçekleştirme, reddetmeme gibi öğeleri kapsar.^[4] Kişinin çocuklukta güvenli

ayrılmayı başaramaması ve yetişkinlikte de buna bağlı zorlanmalar yaşaması olarak adlandırılan bir diğer bileşen olan ayrılık anksiyetesi, kişilerarası duyarlılığın önemli bir boyutunu oluşturmaktadır.^[26] Ayrılık anksiyetesi bireylerde depresyona yatkınlık oluşturabilmektedir. Kişilerarası duyarlılığın davranışa yönelik bileşeni olan çekingenlik, kişilerarası etkileşimde atılgan davranış sergileyememedir. Başkalarından gizlenebilen, özellikle içsel benliğin hoşlanmadığı öz değerinin önemli bir yönünü ifade eden kişilerarası duyarlılık bileşeni ise, kırılabilir iç benliktir.^[4] Kişilerarası duyarlılığın bu bileşenleri bireylerde bazı davranışsal yanıtlara yol açmaktadır.

Kişilerarası Duyarlılık ve Davranışsal Yanıtlar

Kişilerarası ilişkilerde duyarlılığın aşırı olması, sorumlulukların alınması ve alınan sorumlulukların gerçekleştirilememesi durumuna göre bazı davranışsal yanıtlar ortaya çıkmaktadır.^[27] Bu yanıtlar arasında bütünleşmiş (entegre) yanıt, mekanik yanıt, güvenli yanıt yer almaktadır. Bütünleşmiş yanıt kişinin aşırı duyarlılığı nedeniyle kişilerarası ilişkilerdeki davranışları kişiselleştirdiği ve hedefe ulaşabilmek için sorumluluk aldığı yanıtıdır. Mekanik yanıt, göreve yönelik sorumluluk duygusunun ve profesyonelliğin oluşmamasıdır. Bir diğer yanıt türü olan güvenli yanıtta, sadece rutin programlanmış davranışlar gerçekleşir ve duygusal sorumluluk sınırlıdır. Bağımsız ilgi adı verilen yanıtta ise, üstlenilen görevde birey sorumluluk almamaktadır ve içsel bir geri çekilme mevcuttur.^[27]

Kişilerarası duyarlılıkta davranışsal yanıtlar kadar bireylerin olayları algılamak, anlamlandırma ve yorumlama biçimleri de etkilidir.

Kişilerarası Duyarlılığın Doğru Karar Verme ile İlişkisi

Kişilerarası duyarlılık düzeyi, kişilerarası ilişkilerde olaylara verilen anlamları etkilemektedir. Kişilerarası duyarlılık optimal seviyede olduğunda bireyin kişisel, kişilerarası ve sosyal çevreyle etkileşimini olumlu yönde etkilemekte ve doğru karar alabilmesine katkı sağlamaktadır. Ancak,

bu duyarlılık normal seviyeyi aşarak aşırı hale geldiğinde ilişkileri bozmakta, çatışmalara neden olmakta ve doğru karar almayı güçleştirmektedir. Bernieri (2001) belirli seviyedeki kişilerarası duyarlılığın, doğru karar almada oldukça önemli olduğunu fark etmiş ve bu nedenle bireylerin bu alandaki algılamalarını geliştirme üzerine çalışmıştır. Çalışmaları sonunda, doğru algılama ve yorumlamada kişilerarası duyarlılığın önemli olduğunu ortaya koymuş ve doğru algılama ve yorumlama için optimal düzeyde kişilerarası duyarlılık oluşumuna yardımcı olan bazı kategoriler ve örnek sorular belirlemiştir. Aşağıdaki tabloda bu kategoriler ve örnek sorular yer almaktadır.^[13] (Tablo 1). Söz konusu kategorilerdeki soruların doğru biçimde algılanıp yorumlanması kişilerarası duyarlılığı göstermektedir.

Kişilerarası duyarlılığın yoğun olması, olayları değerlendirmede ve yorumlamada hatalara, bireyde yetersizlik duygularına sebep olmaktadır. Artmış kişilerarası duyarlılıkta, kalıplaşmış düşünceler ön plandadır. Bu düşünceler, rolleri yerine getirmede ve doğru karar almada kısıtlılıklara, sosyal ilişkilerde zorluklara, hedefleri gerçekleştirememeye, geri çekilmeye ve çatışmaya neden olmaktadır. Kişilerarası duyarlılığı optimum düzeyde tutmak için bireylerde bilişsel çarpıtmalar fark edilmeli ve bunların gerçekçi düşüncelerle değiştirilmesi üzerine çalışılmalıdır.

Hemşirelikte Kişilerarası Duyarlılığın Önemi

Hemşirelik; bireylerin birbirleriyle etkileşim içinde olduğu, kişilerarası ilişkilerde algılama, karar verme, girişimde bulunma, tepki verme ve sorumlulukların yerine getirilmesini kapsayan, insana doğrudan hizmet veren mesleklerdendir.^[23,28] Kesintisiz 24 saat hizmet sunan ve ekip üyeleri ile yakın ilişkiler içinde bulunan hemşirelerin bazı sorumlulukları vardır. Bunlar; profesyonel olmak, etkili iletişim kurabilmek, işini yapmak ve yönetmektir.^[29] Hemşirelerin bakım verirken sağlıklı ilişkiler kurması, iletişim becerilerini kullanarak sorunları çözmesi hizmet sunulan bireylerin memnuniyetini arttıracaktır.^[29-32] Hemşirelik teorisyenleri Peplau ve Travel-

Tablo 1. Doğru biçimde algılandığında ve yorumlandığında, kişilerarası duyarlılığın oluşumundaki gösterge bileşenler^[13]

Kategoriler	Örnek Sorular
Özellikler	Algılayan, hedef kişinin saç stilini fark ediyor ve hatırlıyor mu?
Davranışlar	Algılayan, hedef kişinin cinsiyet, yaş ya da eğitim düzeyini tanımlayabiliyor mu?
İçsel Durumlar	Algılayan, hedef kişinin duygu durum, tutum ya da bilişlerini fark ediyor mu?
Kişilerarası Hedefler	Hedef kişi, konuşma ya da etkileşimi sonlandırmayı istediğinde algılayan bunu tanıyabiliyor mu?
Aldatma Niyeti ve Kendini Sunma Biçimi	Algılayan, bir yalanı tanıyabiliyor mu ya da hedef kişi kendini sunduğunda ve ikna edici olduğunda bunu ifade edebiliyor mu?
Özellikler ve Eğilimler	Algılayan, hedef kişinin kişilik, motivasyon ve yeterliliklerini tanımlayabiliyor mu?
Sosyal İlişkiler	Algılayan patron ya da onunla ilişkili kişileri fark ediyor mu?
Durum ve Kültürel Bağlam	Algılayan, bir görev ya da faaliyetin işbirlikçi ve rekabetçi oluşunu tanıyabiliyor mu?
Rolleri Yerine Getirme	Algılayan, birisinin bir sosyal role uygun olup olmadığını tanımlayabiliyor mu?
Gelecekteki Davranışları ve Sonuçları	Algılayan, bir hedef kişinin bir görevi ne kadar devam ettirebileceğini öngörebiliyor mu?

bee kişilerarası ilişkisinin bakımın esas yapısını oluşturduğunu öne sürmüşlerdir.^[33] Ancak hemşireler kişilerarası ilişkinin başlaması, devamı ve sonlandırılmasında bazı zorluklarla karşı karşıya kalabilmektedir. Hemşirelerin, ekip üyelerinin ya da hastaların kişilerarası duyarlılığının yüksek olması bu zorluklarda rol sahibi olabilmektedir. Hemşirelerde kişilerarası duyarlılığın yüksek olması hasta, hasta yakınları ve ekip üleriyle yaşanan sorunların etkin bir şekilde çözülmesinin önüne geçebilir. Bazı durumlarda hemşireler yardım veren konumundan yardıma ihtiyaç duyan konumuna gelebilmektedir. Bu durum bakımın kalitesini düşürebilmekte, ekip üleri arasında iletişimi engelleyebilmekte ve kurumda da verimi düşürebilmektedir. Bu nedenle hemşirelerin kişilerarası duyarlılık kavramı konusunda fikir sahibi olmaları ve kendilerini bu açıdan değerlendirmeleri etkileşimlerini daha iyi yönetebilmelerinde rol oynayacaktır. Kişilerarası duyarlılığı yüksek olan hemşirelerin bunu optimal seviyeye getirme konusunda çaba göstermeleri gereklidir.

Kişilerarası duyarlılığın optimal düzeyde olması, ruhsal yönden sağlıklı olmayı, güvene dayalı ilişkiler kurabilmeyi, sorumluluk alabilmeyi, stresle etkili baş edebilmeyi ve çatışmaları olumlu biçimde çözebilmeyi sağlamaktadır. Dolayısıyla hemşirelerin kişilerarası duyarlılığının optimal düzeyde olması, kişilerarası ilişkileri ve etkileşimi, sosyal işlevleri, genel anlamda hemşirelerin ruh sağlığını ve verdiği hizmetleri olumlu yönde etkileyecektir.^[5,11,13] Bu durum hemşirelerin hizmet sundukları bireyleri ve aileleri, içinde buldukları ekibi ve kurumu doğrudan etkileyerek, bakımın kalitesinin ve bireylerin memnuniyetinin artmasına katkı sağlayacaktır.

Optimal düzeyde kişilerarası duyarlılığın sağlanması için literatürde kişilerarası terapiler, psikodrama, psikodinamik ve bilişsel davranışçı yaklaşımlar önerilmektedir.^[34-36] Kırılgan iç benlik ve ayrılma anksiyetesinin yüksek olduğu durumlarda bireylerde güven duygusunun gelişimi için psikodinamik yaklaşımlar önerilmektedir.^[34] Erözkan (2004) ise yaptığı bir çalışmada benliğin gelişiminin ancak kişilerarası ilişkilerin gelişimiyle mümkün olabileceğini, bundan dolayı yaşanan sorunlara yönelik bilişsel davranışçı terapi, bilişsel yeniden yapılanma, düşünce durdurma yöntemlerinin yararlı olabileceğini belirtmiştir.^[35] Sapmaz (2011) da, kişilerarası duyarlılık düzeyini azaltmada bilişsel davranışçı yaklaşım odaklı grupla psikolojik danışma uygulamasının etkili olduğunu saptamıştır.^[36] Hemşirelerin önerilen yaklaşımları içeren ve düzenli olarak yapılacak danışmanlık faaliyetleri ile desteklenmesi iletişim özelliklerini olumlu yönde etkileyerek verilen bakım hizmetini daha kaliteli hale getirebilir. Sağlık hizmetinden beklenen sonuca ulaşmada, öncelikle hemşirelerin kişilerarası duyarlılık düzeylerinin belirlenmesi, kişilerarası duyarlılığı optimal düzeyde olmayan hemşirelere gerekli önerilerde bulunulması ve terapötik yaklaşımlardan

yararlanmaları konusunda destek olunması yararlı olacaktır.

Sonuç

Hemşirelik bakımı, doğası gereği hemşire ve hasta arasındaki ilişki ve etkileşime dayalıdır. Bu etkileşimde sorunlara yol açabilen aşırı duyarlılık, hasta-hemşire ilişkisinin bozulmasına ve dolayısıyla bakımın çeşitli şekillerde aksamasına neden olabilmektedir. Artmış kişilerarası duyarlılıkta birey kırılma yaklaşım sergilemekte ve yetersizlik duyguları hissetmektedir. Özellikle hastalarda hastalığa yönelik strese ek olarak, artmış kişilerarası duyarlılık, hastaları ruh sağlığı açısından zorlayabilmekte ve depresyon gibi ruhsal bozukluklara yatkınlığın artışına yol açabilmektedir. Bu durum hastalık sürecini uzatabilmektedir. Dolayısıyla kişilerarası duyarlılığın yüksek oluşunun hemşire açısından ve hasta açısından çeşitli olumsuz sonuçları bulunmaktadır. Bu nedenle, hemşirelerde ve hastalarda kişilerarası duyarlılığın optimal düzeyde tutulmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Optimal düzeydeki kişilerarası duyarlılık hemşirelik bakımına, hastaların iyileşme sürecine ve genel anlamda hemşire ve hastaların ruh sağlığına olumlu biçimde yansiyacaktır.

Kaynaklar

1. Erözkan A. Interpersonal relationship styles and humour styles of university students. Journal of Buca Faculty of Education 2009;26:56-66.
2. Sapmaz F. An analysis of university students' compatible and incompatible perfectionist characteristics by their psychological symptom levels [Unpublished Master's Thesis] Sakarya: Sakarya University Social Sciences Institute; 2006.
3. Siyez DM. The initiation and development of interpersonal relationships. Kaya A, Editor. Interpersonal relationships and effective communication Ankara: Pegem Akademi; 2011.
4. Boyce P, Parker G. Development of a scale to measure interpersonal sensitivity. Aust N Z J Psychiatry 1989;23:341-51.
5. Marin TJ, Miller GE. The interpersonally sensitive disposition and health: an integrative review. Psychol Bull 2013;139:941-84.
6. Yağcı N, Aştı. Nurse-patient interaction. Florence Nightingale Journal of Nursing 2011; 19(1): 54-59.
7. Harb GC, Heimberg RG, Fresco DM, Schneier FR, et al. The psychometric properties of the Interpersonal Sensitivity Measure in social anxiety disorder. Behav Res Ther 2002;40:961-79.
8. Wilhelm K, Boyce P, Brownhill S. The relationship between interpersonal sensitivity, anxiety disorders and major depression. J Affect Disord 2004;79:33-41.
9. Beck AT, Rush AJ, Shaw BF, Emery G. Cognitive therapy of depression. New York: The Guilford Press; 1979.
10. Hoyle JR, Crenshaw HM. Interpersonal sensitivity. United States: Eye On Education; 1997.
11. Kenny DA. Interpersonal perception a social relation analyses. United States: A Division of Guilford Press; 1999.
12. Carney DR, Harrigan JA. It takes one to know one: interpersonal sensitivity is related to accurate assessments of others' interpersonal sensitivity. Emotion 2003;3:194-200.
13. Bernieri FJ. Toward a taxonomy of interpersonal sensitivity. In: Hall JA, Bernieri FJ, editors. Interpersonal sensitivity: theory and measurement. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates; 2001.
14. Hall JA, Murphy NA, Schmid M. Recall of nonverbal cues: exploring a new definition of interpersonal sensitivity. Journal of Nonverbal Behavior

- 2006;30:141–55.
15. Erözkan A. An analysis of university students' interpersonal sensitivity and depression levels by certain variables. *Journal of Social Sciences and Humanities Researches* 2005; 14:129-155.
 16. Erözkan A. Investigation of social anxiety with regards to anxiety sensitivity, self esteem, and interpersonal sensitivity. *Elementary Education Online* 2011; 10(1): 338-347.
 17. Masillo A, Day F, Laing J, Howes O, et al. Interpersonal sensitivity in the at-risk mental state for psychosis. *Psychol Med* 2012;42:1835–45.
 18. Vidyandhi K, M Sudhir P. Interpersonal sensitivity and dysfunctional cognitions in social anxiety and depression. *Asian J Psychiatr* 2009;2:25–8.
 19. Boyce P, Parker G, Barnett B, Cooney M, et al. Personality as a vulnerability factor to depression. *Br J Psychiatry* 1991;159:106–14.
 20. Otani K, Suzuki A, Ishii G, Matsumoto Y, et al. Relationship of interpersonal sensitivity with dimensions of the Temperament and Character Inventory in healthy subjects. *Compr Psychiatry* 2008;49:184–7.
 21. Otani K, Suzuki A, Kamata M, Matsumoto Y, et al. Interpersonal sensitivity is correlated with sociotropy but not with autonomy in healthy subjects. *J Nerv Ment Dis* 2012;200:153–5.
 22. Doğan T, Sapmaz S. Psychometric analysis of the Interpersonal Sensitivity Measure (IPSM) among Turkish undergraduate students. *Journal of Theoretical Educational Science* 2012; 5(2): 143-155.
 23. Özcan A. The relationship between nurses and patients, and communication. Ankara: Sistem Ofset Press; 2006.
 24. O'Connor LE, Berry JW, Weiss J, Gilbert P. Guilt, fear, submission, and empathy in depression. *J Affect Disord* 2002;71:19–27.
 25. McCabe RE, Blankstein KR, Mills JS. Interpersonal sensitivity and social problem solving: relations with academic and social self-esteem, depressive symptoms, and academic performance. *Cognitive Therapy and Research* 1999;23:587–604.
 26. Bowlby J. Attachment and loss. Volume I. London: Hogarth Press; 1969.
 27. Margolis J, Molinsky A. Navigating the bind of necessary evils: psychological engagement and the production of interpersonally sensitive behavior. *Academy of Management Journal* 2008;51:847–72.
 28. Birol L. The Nursing Process. İzmir: Etki Press; 2004.
 29. Uyer, G. Nurse-patient communication and its importance from patients'perspective. *Türkiye Klinikleri J Med Ethics* 2000;8:90-94.
 30. Arnold EC, Boggs KU. Interpersonal relationships: professional communication skills for nurses. 3rd ed. St. Louis: Elsevier Saunders; 2011.
 31. Buller S, Butterworth T. Skilled nursing practice - a qualitative study of the elements of nursing. *Int J Nurs Stud* 2001;38:405–17.
 32. Kumcağız H, Yılmaz M, Balcı ÇS, Aydın Aİ. Communication skills of nurses: Samsun Sample Dicle Medical Journal 2011; 38(1):49-56.
 33. Parker ME, Smith MC. Nursing theories nursing practice. Philadelphia: Davis Company; 2010.
 34. Boyce P, Hickie I, Parker G, Mitchell P, et al. Interpersonal sensitivity and the one-year outcome of a depressive episode. *Aust N Z J Psychiatry* 1992;26:156–61.
 35. Erözkan A. The analysis of university student's interpersonal sensitiveness and rejection sensitiveness. *Journal of Gazi University Kırşehir Faculty of Education* 2004; 5(2): 85-98.
 36. Sapmaz F. The effect of psychological group counseling focused on cognitive behavioral approach on social anxiety, sensitivity for rejection and interpersonal sensitivity. [Unpublished PhD Dissertation] Sakarya: Sakarya University Educational Sciences Institute; 2011.
-
- *The author gave this study as a verbal presentation at The Third International and The Seventh National Psychiatry Nursing Congress (1st to 3rd September 2014, Ankara, Turkey)*